

Η ΤΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΤΑΦΙΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΑΝΑΓΙΟΝ ΤΑΦΟΝ

Τό ἑσπέρας τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, 13^{ης} /26^{ης} Ἀπριλίου 2019, ἔλαβε χώραν ἡ τελετή τοῦ Ἐπιταφίου εἰς τόν Πανίερον Ναόν τῆς Ἀναστάσεως.

Κατ' αὐτήν κατήλθε πρῶτον ἐκ τοῦ Πατριαρχείου ἡ Ἀγιοταφίτικὴ Ἀδελφότης ὑπὸ τόν Προεξάρχοντα αὐτῆς Μακαριώτατον Πατριάρχην Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεόφιλον.

Ὅτε ἡ συνοδεία ἔφθασεν εἰς τόν Ναόν, ἡ ἀκολουθία ἤρχισε διὰ τοῦ Ὕθρου τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, τοῦ Κανόνος «Κύματι θαλάσσης», ψαλλομένου, ἄχρις οὔ «λάβωσι καιρόν» οἱ ἱερεῖς καὶ ἀκολουθῶς ἐνδυθῶσιν οὗτοι ὡς καὶ ὁ Μακαριώτατος καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς διὰ τῶν ἐορτίων πενθίμων αὐτῶν στολῶν.

Τῆς Θ' Ὠδῆς τοῦ Κανόνος συμπληρωθείσης, ἤρξατο ἀπὸ τῆς Πύλης τοῦ Ἱεροῦ Βήματος τοῦ Καθολικοῦ ἡ Ἐπιτάφιος κατανυκτικὴ καὶ μεγαλοπρεπὴς λιτανεία, τοῦ Μακαριωτάτου, τῶν Ἀρχιερέων καὶ τῶν Ἱερέων ἐνδεδυμένων καὶ φθάσασα ἔναντι τοῦ Ἁγίου Κουβουκλίου, ἐστράφη δεξιὰ πρὸς τό Προσκύνημα τοῦ «Μὴ μοῦ Ἄπτου» τῶν Φραγκισκανῶν, ἔνθα ἀνεπέμφθη δέησις καθὼς ἐν συνεχείᾳ καὶ εἰς τὰ παρεκκλήσια τοῦ Ἐπτακαμάρου, τῶν Κλαπῶν, προσφάτως ἀνακαινισθέντος ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου, Λογγίνου τοῦ Ἐκατοντάρχου, τοῦ «Διμερίσαντο τὰ ἱμάτιά Μου Ἐαυτοῖς», τῆς Εὐρέσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, τοῦ Ἀκαθίνου Στεφάνου καὶ τοῦ Ἀδάμ.

Τῶν στάσεων καὶ τῶν δεήσεων τούτων συμπληρωθεισῶν, ἐγένετο ἄνοδος εἰς τόν Φρικτόν Γολγοθᾶν.

Ἐνταῦθα ὁ Μακαριώτατος ἀνέγνωσε τό Εὐαγγέλιον τῆς Σταυρώσεως, μετὰ τοῦτο δέ ἀνεπέμφθη δέησις καὶ ἐγένετο προσκύνησις ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου, τῶν Ἀρχιερέων καὶ τοῦ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα κ. Χρήστου Σοφιανόπουλου.

Ἀκολουθῶς τέσσαρες Ἀρχιερεῖς ἦσαν ἐπὶ τῶν ὧμων αὐτῶν τόν εἰλητόν τοῦ χρυσοκεντήτου καὶ ἡντρεπισμένου Ἐπιταφίου ἐκ τῆς Ἀγίας Τραπέζης τοῦ Γολγοθᾶ, τῆς ἄνωθεν τῆς ὀπῆς βάσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ καὶ κατελθόντες μεθ' ὅλης τῆς συνοδείας, ἐτοποθέτησαν αὐτό ἐπὶ τῆς πλακὸς τῆς Ἀποκαθηλώσεως, ἔνθα καὶ ἀνεγνώσθη τό Εὐαγγέλιον τῆς Ἀποκαθηλώσεως ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου.

Ἦκολούθησε περιφορά τοῦ εἰλητοῦ ἐν λιτανείᾳ τρεῖς περίξ τοῦ Ἁγίου Κουβουκλίου, μετὰ δέ τοῦτο ἐτοποθετήθη ὑπὸ τῶν Ἀρχιερέων ἐπὶ τῆς πλακὸς τοῦ Παναγίου Τάφου.

Τούτων γενομένων, ἤρξαντο αἱ τρεῖς Στάσεις τῶν Ἐγκωμίων τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου καὶ τῶν Ἀρχιερέων: «Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ», «Ἄξιόν ἐστίν» καὶ «Αἱ γενεαὶ πᾶσαι» ἐν ἀρχῇ «Α' ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου καὶ αἱ Β' καὶ ἡ Γ' ὑπὸ Ἀρχιερέων ἐντός τοῦ Παναγίου Τάφου καὶ ἐν συνεχείᾳ τὰ τροπάρια αὐτῶν ὑπὸ τῶν Ἀρχιερέων καὶ τῶν Ἱερέων καὶ τῶν Ἱεροψαλτῶν ἔμπροσθεν τοῦ Ἁγίου Κουβουκλίου καὶ ἀπὸ τῶν ἐξωστῶν ἔναντι αὐτοῦ.

Τῆς Γ' Στάσεως συμπληρωθείσης ἐξεφωνήθη τό κήρυγμα τῆς ἡμέρας ὑπό τοῦ Γέροντος Ἀρχιεπισκοπάρχου Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντίνου κ. Ἀριστάρχου, ἔχον ὡς ἔπεται ἑλληνιστί:

“Ὁ λόγος ὁ τοῦ σταυροῦ

τοῖς μέν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστί,

τοῖς δέ σωζομένοις ἡμῖν

δύναμις θεοῦ ἐστὶν εἰς σωτηρίαν (Κορ. Α' 1, 18).

Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα,

Σεβασμία τῶν ἱεραρχῶν χορεία,

Ἐκλαμπρότατε κ. Γενικὴ Πρόξενε τῆς Ἑλλάδος,

Εὐλαβὲς ἱερατεῖον,

Εὐσεβεῖς προσκυνηταί,

Σήμερον, ἐνῷ κέκλικεν ἡ ἡμέρα τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Παρασκευῆς καὶ ἐνῷ ἐπιφώσκει ἡ ἡμέρα τοῦ Ἁγίου καὶ Μεγάλου Σαββάτου, ἡ Ἐκκλησία ἔχει τὴν μνήμην σταυροῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου, Χριστοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν ταύτῃ μνήμην τῆς ταφῆς Αὐτοῦ. Ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ὁ Ἰησοῦς, “τελειῶν τό ἔργον, ὃ δέδωκεν Αὐτῷ ὁ Πατήρ, ἵνα ποιήσῃ” (Ἰωάν. 17, 4), λέγων τό “τετέλεσται” (Ἰω. 19, 30), ἐξέπνευσε ὡς ἄνθρωπος τὴν ἐσπερινὴν ὥραν τῆς Παρασκευῆς καὶ εὐθύς ἀμέσως πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ Ἰουδαϊκοῦ Σαββάτου ἔδει νά ἐνταφιασθῇ. Τό ἔργον τοῦ ἐνταφιασμοῦ Αὐτοῦ ἀνέλαβε ὁ ἐν κρυπτῷ μαθητῆς Αὐτοῦ εὐσχήμων βουλευτῆς Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας. Λαβὼν τὴν ἄδειαν παρὰ τοῦ Πιλάτου, ἀπεκαθήλωσε τό σῶμα τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τοῦ σταυροῦ καὶ ἐνεταφίασε τοῦτο εἰς τό ἐγγὺς τοῦ τόπου τῆς σταυρώσεως λελατομημένον ὑπ’ αὐτοῦ καινόν μνημεῖον, εἰς τό ὁποῖον εὐλογοῦμεθα νά ἐπιτελῶμεν τὴν κατανυκτικὴν ταύτην Ἐπιτάφιον τελετήν.

Καὶ ἐνῷ ἡ Ἐκκλησία ἔχει τὴν μνήμην γεγονότος θλιβεροῦ, γεγονότος θανάτου καὶ δὴ θανάτου σταυροῦ ἐπωδύνου καὶ ἀτιμωτικοῦ, εἰς τό ὁποῖον καὶ ἡ κτίσις συμπάσχουσα “τῷ φόβῳ ἡλλοιοῦτο” καὶ γεγονότος κηδεύσεως, ταφῆς “θεοσώμου,” δέν θρηνεῖ, δέν ὀλοφύρεται, ἀλλὰ μᾶλλον ἐορτάζει κατανυκτικῶς καὶ σεμνοπρεπῶς. Ἐορτάζει ἐν πένθει χαροποιῶ. Ἐορτάζει τὴν νίκην αὐτῆς κατὰ τοῦ θανάτου διὰ τοῦ θανάτου καὶ τῆς ταφῆς τοῦ Ἰδρυτοῦ αὐτῆς. Ἐορτάζει τό διὰ τῆς πίστεως κατανοούμενον καὶ προσοικειούμενον μυστήριον ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος εἶναι ὁ Ἐνανθρωπήσας Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Εἶναι Ἐκεῖνος, ὁ Ὅποῖος προσέλαβε ἀνθρωπίνην φύσιν, τὴν ἀνθρωπότητα ὅλην. Εἶναι Ἐκεῖνος, εἰς τὸν Ὅποῖον κατὰ τὸν ἀπόστολον Παῦλον “κατοικεῖ πᾶν τό πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς” (Κολασ. 2, 9) καὶ ἐν τῇ θεανθρωπίνῃ ὑποστάσει Αὐτοῦ κατήλθε διὰ τοῦ σταυροῦ εἰς τὸν Ἄϊδην, εἰσῆλθεν εἰς τὴν δόξαν Αὐτοῦ καὶ συνεισῆγαγε τὸν ἄνθρωπον εἰς αὐτήν. Ἐπέστη τοῖς ἐν Ἄδῃ, βοῶν αὐτοῖς, εἰσέλθετε πάλιν εἰς τὸν Παράδεισον. Τούς ἐν τιμωρίαις δεσμίους τοῦ Ἄδου ἐποίησε πάλιν Παραδείσου πολίτας. Διὰ τὴν ἄφεσιν τῶν ἀνθρωπίνων ἁμαρτιῶν, ὁ Χριστὸς ἐκουσίως προσήνεγκε, προσέφερεν ἑαυτὸν θυσίαν ζῶσαν, ἄμωμον τῷ Θεῷ, θυσίαν αἵματος. (Ἑβρ. 9, 14). Διὰ τοῦ θειοπαθούς αἵματος τοῦ σταυροῦ Αὐτοῦ ἐξηγόρασε ἡμᾶς ἐκ τῆς κατάρας, ἐκ τῆς δουλείας τοῦ γράμματος τοῦ Νόμου. Ὑψωθείς ἐν τῷ σταυρῷ ἐκουσίως, ἐπὶ τοῦ αἵματος τῆς

λογχευθείσης πλευρᾶς αὐτοῦ ἐθεμελίωσε τὴν ἐπώνυμον καινὴν Αὐτοῦ πολιτείαν, τὴν χριστεπώνυμον, τὴν Ἐκκλησίαν. Αὐτὴν περιεποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος (Πράξ. 20, 28). Ἐν τῇ σωτηριῳδῇ δὲ οἰκονομίᾳ Αὐτοῦ ἡ ἐν τῷ αἵματι ἅπαξ θυσία Αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καὶ σωτηρίας διαιωνίζεται προσφερομένη ἀναιμάκτως καθ' ἐκάστην ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ θείᾳ Εὐχαριστίᾳ. Ἐν αὐτῇ, ὡς θὰ εἰπωθῇ καὶ ἐν τῷ Χερουβικῷ ὕμνῳ τῆς Ἑσπερινῆς θείας Λειτουργίας τοῦ ἁγίου Βασιλείου σήμερον “ὁ Βασιλεύς τῶν βασιλευόντων καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων προσέρχεται σφαγιασθῆναι καὶ δοθῆναι εἰς βρώσιν τοῖς πιστοῖς.”

Ἐν τῷ αἵματι τοῦ σταυροῦ Αὐτοῦ ὁ Χριστός προσέτι ἦνωσε τοὺς δύο ἀντιτιτιθεμένους μεταξὺ αὐτῶν κόσμους, τὸν Ἰουδαϊκόν καὶ τὸν Ἑλληνικόν, εἰς ἓνα. Ἐκάλεσε τοὺς Ἰουδαίους, τοὺς “ζητοῦντας σημεῖον” καὶ θεωροῦντας τὸν σταυρόν “σκάνδαλον” καὶ τοὺς Ἕλληνας, “τοὺς ζητοῦντας σοφίαν” καὶ θεωροῦντας τὸν σταυρόν “μωρίαν” (Α' Κορ. 1, 18–24), νὰ μὴν παραμένουν “ἀπολλυμένοι”, ἀλλὰ νὰ ἐντάξουν ἑαυτοὺς εἰς “τοὺς κλητοὺς σωζομένους” θεωροῦντες τὸν σταυρόν “δύναμιν θεοῦ εἰς σωτηρίαν” καὶ πιστεύοντες ὅτι “Ἐκεῖνος, ὁ Ὅποῖος εἶναι ἡ εἰρήνη ἡμῶν, διέλυσε τὴν ἔχθραν ἐν τῇ σαρκί αὐτοῦ καὶ ἔκτισε τοὺς δύο εἰς ἓνα καινόν ἄνθρωπον καὶ ἀποκατήλλαξε ἀμφοτέρους ἐν ἐνὶ σώματι τῷ θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ (Ἐφεσ. 2, 14–16).

Εἰς τό ἐν σῶμα τοῦτο, τό σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τὴν Ἐκκλησίαν, ὅπου οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος καὶ Ἕλλην, βάρβαρος, Σκύθης, δοῦλος, ἐλεύθερος ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός (Κολασ. 3, 11), ἐνετάχθη τῇ ἐλευθέρᾳ αὐτοῦ ἐκλογῇ καὶ τό ἔθνος ἡμῶν, τό Ἑλληνικόν. Τοῦτο ἐκράτησε τὰς ὑπὲρ πάντα τὰ ἔθνη καλλιεργηθείσας ὑπ' αὐτοῦ ἐπιστήμας ἐρεῦνης παντός ἐπιστητοῦ, ἀλλὰ ἐγκατέλειψε τὴν Δωδεκάθεον Μεταφυσικὴν αὐτοῦ καὶ “ἐπεγράφη ὀνόματι θεότητος” Ἰησοῦ Ναζαρηνοῦ τοῦ ἐσταυρωμένου. Ἐδέχθη τό κήρυγμα τοῦ ἀποστόλου τῶν ἐθνῶν καὶ εἰς τὰς πόλεις τῶν ἀνειρηνεύτως πρὶν ἀλληλοσυγκρουομένων Ἑλληνικῶν Δημοκρατιῶν ἐδημιούργησε ὁάσεις καλλιεργείας κοσμίων εἰρηνικῶν ἡθῶν, ἁγιασμοῦ καὶ σωτηρίας. Ἐδημιούργησε Ἐκκλησίας, τὰς οὖσας εἰς ὅλον τὸν Ἑλληνικόν χῶρον, εἰς Κύπρον, εἰς Φιλίππους, εἰς Θεσσαλονίκην, εἰς Κόρινθον, εἰς Ἐφεσον, εἰς Κρήτην. Ἐμεγαλουργήσε εἰς τὴν τέχνην τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς θαυμασίων ναῶν, τῆς εἰκονογραφίας, τῆς ὕμνογραφίας, τὴν θεολογίαν τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Ὑψωσε τὸν σταυρόν τοῦ Χριστοῦ ὡς λάβαρον δυνάμεως καὶ χαρᾶς εἰς τὰς κατὰ τῶν βαρβάρων μάχας καὶ νίκας αὐτοῦ ἀλλὰ καὶ ὡς θυρεὸν ὑπομονῆς εἰς τὰς δοκιμασίας καὶ συμφοράς αὐτοῦ ἐκ τῶν κατακτητῶν.

Οὐχ ἦττον καὶ εἰς τοὺς τόπους τῆς ἐνσάρκου παρουσίας τοῦ ἐσταυρωμένου Λυτρωτοῦ Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν, τό Ρωμαϊόρθοξον γένος ἡμῶν ἐμεγαλουργήσε. Πρῶτον εἰς τὸν ναόν τοῦτον τῆς Ἀναστάσεως, τὸν πρῶτον ἐπίσημον τῆς χριστιανοσύνης, τοῦ αὐτοκράτορος τοῦ “ἐν τούτῳ νίκα,” ἡ ὠραιότης τοῦ ὁποίου συναγωνίζεται τὴν εὐπρέπειαν τοῦ οὐρανίου στερεώματος καὶ ἔπειτα εἰς τὸν ναόν τῆς Νέας καὶ εἰς τοὺς ναοὺς τῶν Μονῶν τῶν πολιστῶν τῆς ἐρήμου, ἁγίων Εὐθυμίου, Σάββα καὶ Θεοδοσίου καὶ Σωφρονίου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων, τῶν Πατέρων τῆς μιᾶς ὑποστάσεως καὶ τῶν δύο ἐν Χριστῷ φύσεων, θελήσεων καὶ ἐνεργειῶν.

Τὴν μαρτυρίαν τῶν Ἀγίων Πατέρων τούτων δίδει ἕως τῆς σήμερον ἡ Σιωνῖτις Μήτηρ τῶν Ἐκκλησιῶν ἀγωνιζομένη μετὰ τῆς ἐν αὐτῇ Ἀγιοταφίτικῆς Ἀδελφότητος καὶ εἰς τό ἱερόν Κουβούκλιον τοῦτο, τό ὁποῖον εἶναι “Κτῆμα καὶ ἀφιέρωμα τῷ Χριστῷ τῶν Ὀρθοδόξων Ρωμαίων τό 1810,” ὡς ἔγραψεν ἐπ' αὐτοῦ ὁ Ἀρχιτέκτων αὐτοῦ Κάλφας Κομνηνός ὁ Μυτιληναῖος. Τοῦτο πρό διετίας ἀνακαινισθέν, προφυλάσσει

καί διακοσμεῖ τόν ὄλβιον καί ζωοδόχον τάφον, εἰς τόν ὁποῖον νῦν σαρκί
ὑπνώττει ὁ δι' ἡμᾶς σαρκί σταυρωθεῖς Κύριος, τήν χάριν καί τήν δύναμιν τοῦ
Ὁποίου εὔχεται εἰς ὅλους ὑμᾶς τούς εὐλαβεῖς προσκυνητάς ὁ Προκαθήμενος τῆς
Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων καί Προεξάρχων τῆς Ἐπιταφίου ταύτης τελετῆς
Μακαριώτατος Πατριάρχης κ. Θεόφιλος καί ἡ περί Αὐτόν Ἀδελφότης τοῦ Ἁγίου
Τάφου. "Καλήν ἀνάστασιν."

Ἦκολούθησαν τά Εὐλογητάρια, οἱ Αἵνοι, ἡ Μεγάλη Δοξολογία πρό τοῦ Ἁγίου Τάφου
καί ἀκολούθως ἡ κατάληξις τῆς τελετῆς εἰς τό Καθολικόν διά τῆς τοποθετήσεως
τοῦ εἰλητοῦ ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τράπέζης, τῆς Προφητείας, τοῦ Ἀπολυτικίου καί τοῦ
Εὐαγγελίου, τῆς Ἑωθινῆς δεήσεως καί τῆς Ἀπολύσεως, μεθ' ἣν ἡ Πατριαρχική
Συννοδεία, τῶν κωδώνων πενθίμως κρουομένων, ἀνῆλθεν εἰς τό Κεντρικόν
Μοναστήριον.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας